

**VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAP-
PORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststel-
ling van hoofdstuk VIIB der Staatsbegroting voor
het dienstjaar 1891.**

1. Sommige leden eener afdeeling hadden den indruk ontvangen, dat het beleid van den Minister van Financiën met betrekking tot de geldmiddelen van den Staat hierop neer komt, dat er geld genoeg zal wezen om te kunnen voorzien in hetgeen noodig is. Die beschouwing had in het oog dezer leden geringe waarde, omdat men aangaande hetgeen de toekomst zal eischen in het onzekere verkeert.

2. Ten aanzien van het belastingstelsel werden in enkele afdeelingen de volgende gevoelens en wenschen geuit.

a. Eenige leden, overtuigd dat afschaffing of verlaging der accijnzen op suiker, zout en zeep eene groote weldaad voor het gehele volk zoude zijn, met het oog op de vele misbruiken, waartoe de in vergelijking met andere landen hooge heffing der accijnzen leidt, drongen aan op aanzienlijke verlaging der heffing. De misbruiken zouden dan naar hunne meening ophouden en de opbrengst niettemin wellicht even groot zijn als thans. In verband tot de bestaande industrieën zou huns inziens de gewenschte verlaging trapsgewijze moeten geschieden. Daardoor zoude, zelfs al wilde men ten laatste niet tot geheele afschaffing overgaan, toch een aanbevelenswaardige stap gedaan zijn in het belang van volksvoeding en volksreiniging.

Van eene andere zijde kwam men insgelijks op tegen de aanzienlijke boeten, die onze wetgeving op de ontduiking van accijnzen vaststelt. Men wilde gevraagd hebben of het bepalen van boeten, zoo hoog, dat zij onverhaalbaar blijken, niet demoraliseerend werkt?

b. De ontwikkeling der meening eeniger leden volgens welke eene belasting van het thans nagenoeg onbelaste kapitaal volstrekt noodig is, leidde tot de vraag aan den Minister, of eene Rijksbelasting op het inkomen, waarop de gemeenten opcenten zouden kunnen heffen, naar zijn oordeel niet leiden zou tot meer gelijkmatigen druk?

c. In eene afdeeling kwam de patentwet ter sprake. Algemeen oordeelde men aldaar, dat eene wet, gebouwd op industriele toestanden, gansch en al verschillende van de bestaande, noodzakelijk algeheele wijziging behoefde.

d. In eene andere afdeeling kwam men er tegen op, dat hij dubbel patent betaalt, die in Indië, ook ten voordeele van Nederland, werkzaam is. Indië, zeiden deze leden, kan niet beschouwd worden als een land afgescheiden van Nederland, als, tegenover Nederland, buitenland, zij het ook, dat Indië en Nederland elk eene afzonderlijke administratie en begroting hebben. Volgens eene andere meening wettigt het verschil van administratie de dubbele heffing.

e. Men wisselde in eene afdeeling van gedachten over de registratiewet. Hoewel niet verwachtende, dat de Regeering nog in dit zittingjaar de herziening der wetgeving op de registratie zou ter hand nemen, achtte men het toch plicht de overtuiging levendig te houden, dat de proportioneele registratierechten (met uitzondering van de mutatierechten, waartegen weder andere bezwaren bestaan) voor den Staat heel luttel opleveren, en daarentegen tot rechtsonzekerheid en onbillijkheid aanleiding geven. Want partijen richtten de akten meest zóó in, dat er geen proportioneel recht op te heffen valt, en waar dit niet geschiedt, wordt toch de betaling alleen bij rechtstrijd geheven. Is in zulk een exceptioneel geval betaling niet te ontgaan, dan blijkt hoe zonderling in een land van koophandel de heffing van een registratierecht van 3 pct. wegens verkoop is, terwijl dikwijls reeds eene winst van

1/2 pct. of minder den koopman voldoende aanleiding geeft tot verkoop over te gaan.

Hierbij werd nog opgemerkt, dat in 1882 de obligatierechten zijn afgeschaft. Daardoor is een stap in de goede richting gedaan. Maar het nut der in 1882 gemaakte bepalingen wordt ten deele illusoir, doordat de ontvangers nu met te scherper blik naar andere proportioneele rechten zoeken, waarvoor even weinig grond als voor het obligatierecht bestaat.

Zelfs werd het gevoelen verdedigd, dat de geheele registratie in haar tegenwoordigen vorm zou kunnen worden afgeschaft. Haar nut is het verschaffen eener zekere dagteekening aan de akten. Dat voordeel ware op andere wijze te verkrijgen, misschien zelfs door aan de ambtenaren der postkantoren de daartoe noodige werkzaamheden op te dragen.

3. In de *attestatie de vita* voor gepensionneerden komt voor: »De Burgemeester van . . . , provincie . . . , verklaart, dat heden voor hem verschenen en in levenden lijve s: . . . » en verder: »de handteekening van de bovengemelde quitantie is door den gepensioneerde gesteld in tegenwoordigheid van den Burgemeester hierboven vermeld.»

Vroeger ging men de quitantie op het stadhuis halen, teekende die en na een paar dagen kon men haar terugontvangen, of een gediensstige stadsbode haalde die bij den gepensioneerde na teekening af en bezorgde haar, nadat de burgemeester haar geteekend had, weer terug.

De tegenwoordige burgemeester der residentie heeft aan die wijze van behandeling een eindgemaakt. Zeer begrijpelijk in verband met de boven teruggegeven woorden van de verklaring.

De gepensioneerde moet nu zelf op het stadhuis komen, maar verschijnt niet voor den burgemeester, noch voor den wethouder, die hem vervangt. Men wordt verwezen naar een bureau, waar een beleefd ambtenaar den naam vraagt, zonder zich op eenigerlei wijze van de identiteit te verzekeren, en een paar dagen daarna kan men het stuk geteekend door den burgemeester terugontvangen . . . , zonder dat men voor den burgemeester »in levenden lijve» is verschenen.

Noodeloos is deze last dien gepensionneerden opgelegd, terwijl er evenmin als vroeger aan de wettelijke bepalingen van het formulier voldaan wordt.

Men bracht die zaak ter sprake, niet als beklag tegen den burgemeester van 's Gravenhage, maar om de Regeering te verzoeken de bovenbedoelde bepalingen te herzien, hetzij door het voorschrijf eener verklaring van den ambtenaar van den burgerlijken stand of van den wijkmeester, dat de gepensioneerde nog in levenden lijve is, hetzij op eene andere wijze, die de Regeering wenschelijk mocht achten.

5. Op welke wijze zijn in 1890 de betalingen en vereveningen voor het departement van Koloniën geschied, toen de begroting eerst den 9den Mei is aangenomen in de Eerste Kamer?

IVde AFDEELING.

In eene afdeeling verklaarde men in te stemmen met 's Ministers denkbeelden aangaande het muntwezen, ontvouwd in de Memorie van Antwoord.

Vde AFDEELING.

1. Op den voorlaatsten dag van het afgelopen jaar nam deze Kamer een wetsontwerp aan, waarvan de strekking was te bepalen, dat in 1891 de grondbelasting, naar de bestaande belastbare opbrengst zou worden geheven. Dat wetsontwerp was 11 November ingediend, daar het toen twijfelachtig scheen, of de Wetgevende Macht omtrent het wetsontwerp tot vaststelling van het bedrag der grondbe-

lastig op de gebouwde en op de ongebouwde eigendommen (11 der stukken 1890—1891; 157 der stukken 1889—1890) zóó tijdig eene beslissing zou nemen, dat de grondbelasting nog vóór 1891 naar de nieuwe belastbare opbrengst kon geheven worden.

Eenige leden eener afdeeling zouden het niet wenschelijk achten, dat een dergelijk wetsontwerp nogmaals werd ingediend.

Ten onrechte heeft volgens hen de Minister de heffing der grondbelasting vastgeknoopt aan de regeling der gemeentelijke financiën. Het tijdstip, waarop die regeling zal tot stand komen, is geheel onzeker. Daarom drongen deze leden aan op eene zelfstandige regeling van de heffing der grondbelasting. De bedoeling der wet van 1879 is niet zóó zeer het bedrag van de grondbelasting te wijzigen als wel een beteren, meer gelijkmatigen grondslag der heffing te verkrijgen. In elk geval kan en behoort naar dit gevoelen het groote doel der peraequatie reeds terstond te worden bereikt.

Andere leden waren van oordeel, dat de uitvoering der wet van 1879 in haren geheelen omvang zooveel mogelijk moet worden bespoedigd, en wel mede uit het oogpunt der verlaging. Dit laatste voordeel zou vooreerst niet tot zijn recht komen, wanneer men, uitsluitend lettende op het belang der peraequatie, deze al vast in practijk bracht, zonder te wachten totdat de wet van 1879 hare volledige toepassing zou vinden.

2. Ten aanzien der gebouwde eigendommen werd in eene afdeeling de aandacht gevestigd op de ongelijkmatigheid, die er bestaat betreffende de landbouwschuren. Het kan, naar men meende, ter bespoediging van het werk, zijn nut hebben, reeds vroegtijdig daarop bedacht te zijn.

Vide AFDEELING.

1. Naar aanleiding van hetgeen de Minister op bladz. 7 der Memorie van Antwoord schrijft ten aanzien der afschaffing van de Staatsloterij merkten eenige leden eener afdeeling op, dat het hier wederom de vraag geldt, of het niet de voorkeur verdient het kwaad te regelen, zóó dat het 't minste kwaad doet, dan het vrij te laten zonder regeling. In deze afdeeling verhieven zich geene stemmen voor de afschaffing der Staatsloterij.

2. Na overweging van hetgeen de Regeering bij art. 44 in de Memorie van Antwoord heeft aangeteekend erkenden eenige leden de moeilijkheden, waarmede de Regeering, wegens de vele en velerlei daarbij betrokken belangen, te worstelen heeft bij haar streven om de ontginning te verzekeren van gronden, te dien einde aan onderscheidene gemeenten in Gelderland afgestaan. Zij vertrouwden echter, dat de Regeering zich door die bezwaren niet zal laten afschrikken en het belang dat hier op het spel staat, niet uit het oog zal verliezen.

Vastgesteld 6 Februari 1891.

ALBERDA VAN EKENSTEIN.

PIJNAPPEL.

VIRULY.

MULLER.

NIJSINGH.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van hoofdstuk VII B der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1891.

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

1. De strekking der opmerking dat het beleid van den Minister van Financiën hierop zoude neerkomen dat er geld genoeg zal wezen om te kunnen voorzien in hetgeen noodig is, schijnt niet recht duidelijk.

Waar toch vroeger van de zijde der Eerste Kamer steeds bezorgdheid placht te worden uitgesproken zoo de middelen niet voldoende waren om te voorzien in hetgeen noodig was, had men thans, nu de inkomsten kunnen geacht worden op te wegen tegen de uitgaven, veeleer mogen verwachten dat van de gunstiger omstandigheden, waarin wij thans verkeerden, met voldoening zoude zijn gewag gemaakt.

Dat men aangaande hetgeen de toekomst zal eischen in het onzekere verkeert, moge tot zekere hoogte juist zijn, die onzekerheid zal wel te allen tijde blijven bestaan, doch daarin kan toch bezwaarlijk eene reden gelegen zijn om te verlangen dat door de Regeering middelen worden aangewezen ter voorziening in hetgeen in de toekomst misschien wel, maar misschien ook niet zal worden vereischt.

2, a. De meening van eenige leden dat verlaging van de accijnzen op suiker, zout en zeep, eene groote weldaad voor het geheele volk zou zijn met het oog op de vele misbruiken waartoe de heffing dier belastingen leidt, schijnt, althans wat de suiker betreft, niet gegrond. Geregelde grensfraude toch, als met zout, wordt met suiker niet gedreven, en in raffinaderijen en beetwortelsuikerfabrieken worden geen sluikerijen waargenomen. Voor den zoutaccijns heeft de ondergeteekende reeds meermalen van zijn voornemen tot belangrijke verlaging doen blijken, en hij vleit zich dat, bij bekrachtiging van de eerlang hiertoe in te dienen voordracht, de fraudes met zout nagenoeg geheel zullen vervallen. Het gebruik van veraccijnsde zeep per hoofd der bevolking neemt, in weerwil van de heimelijke vervaardiging van surrogaten, niet af. Verlaging van den accijns zou waarschijnlijk die onduiking niet belangrijk doen verminderen. Grensfraude van eenige beteekenis met zeep komt niet voor.

Dat, bij verlaging van de genoemde accijnzen, de opbrengst even hoog zou blijven, is verre van zeker. Voor zeep, wegens de surrogaten, en voor zout, omdat het gebruik voor het bereiden van spijzen en dranken niet aanmerkelijk kan toenemen. Wat de suiker betreft zou eene belangrijke verlaging van den accijns waarschijnlijk eene vermeerdering van het gebruik ten gevolge hebben. Maar het valt zeer te betwijfelen of deze, althans in den eersten tijd, het lager accijns-bedrag zou vergoeden.

Ook de ondergeteekende is geen voorstander van boeten wegens overtreding van accijnswetten, die zoo hoog klimmen dat zij ten eenenmale onverhaalbaar zijn, ofschoon hij het beginsel van verhouding tusschen boeten en ontdoken accijns-bedrag noode zou prijs geven. Bij de samenstelling van het ontwerp eener nieuwe wet nopens den zoutaccijns is ook op het hierbedoeld bezwaar gelet.

b. Naar de overtuiging van den ondergeteekende zouden de voordeelen eener Rijksinkomstenbelasting als hier bedoeld niet opwegen tegen de daaraan verbonden bezwaren en nadeelen. Voor zooveel dus een meer gelijkmatige belastingdruk wenschelijk is — en ook volgens zijne meening is zulks het geval — zal, zijns inziens, tot bereiking van dat doel een andere weg moeten worden ingeslagen.

c. Ontegenzeggelijk houdt de wet van 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34) op het recht van patent in meer dan één opzicht slechts gebrekkig verband met de tegenwoordige industriële toestanden. Intusschen kan de ondergeteekende geen vooruitzicht geven op eene spoedige algeheele herziening dier wet, daar, zijns erachtens, andere, meer dringende maatregelen van belasting-wetgeving moeten voorgaan. Dit sluit volstrekt niet uit dat in de heffing van het patentrecht verbetering kan gebracht worden op sommige punten, die in de toepassing tot onbillijkheid leiden of tot het aanbrengen van verbeteringen. Eene wetsvoordracht